

# EWALUACJA LOKALNYCH OŚRODKÓW WIEDZY I EDUKACJI

## BADANIE WARTOŚCI WSKAŹNIKA REZULTATU DŁUGOTERMINOWEGO PO WER

### BROSZURA INFORMACYJNA



**Celem badania** była ocena realizacji celu szczegółowego PO WER 2014-2020 - „Zwiększenie dostępu osób dorosłych do różnych form uczenia się przez całe życie” poprzez przygotowanie szkół do pełnienia roli Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji we współpracy z organem prowadzącym i społecznością lokalną.



## Zastosowane techniki badawcze

Wywiady częściowo  
ustrukturyzowane



Wywiady pogłębione  
swobodne



Studium  
przypadku



Analiza danych  
zastanych



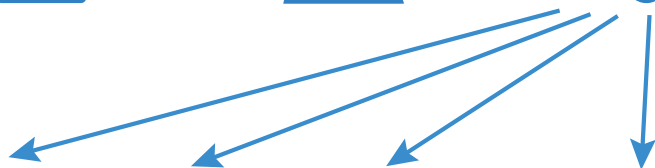
Warsztaty  
kreatywne



Wywiady pogłębione  
swobodne



Badanie typu  
„tajemniczy klient”



# Wskaźnik rezultatu długoterminowego

**Definicja wskaźnika:** „LOWE to szkoła, która świadczy usługi dla dorosłych, w koncepcji pracy szkoły ma wpisane działania edukacyjne dla dorosłych mieszkańców społeczności lokalnej, prowadzi działania promujące na rzecz społeczności lokalnej, aktualizuje informacje dotyczące działań prowadzonych w zakresie edukacji dorosłych mieszkańców społeczności lokalnej, prowadzi diagnozę potrzeb społeczności lokalnej i lokalnego rynku pracy”.

Liczba szkół pełniących rolę Lokalnego Ośrodka Wiedzy i Edukacji po opuszczeniu programu wyniosła **129 podmiotów**. Wartość wskaźnika rezultatu długoterminowego na 2023 r. została określona na poziomie **118 placówek**, co oznacza, że wskaźnik został osiągnięty na poziomie **109% jego wartości docelowej**.

## Działalność Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji

# 150

ośrodków LOWE  
uruchomionych  
w ramach obu edycji  
konkursu

# 144

gmin, w których  
działają utworzone  
ośrodki

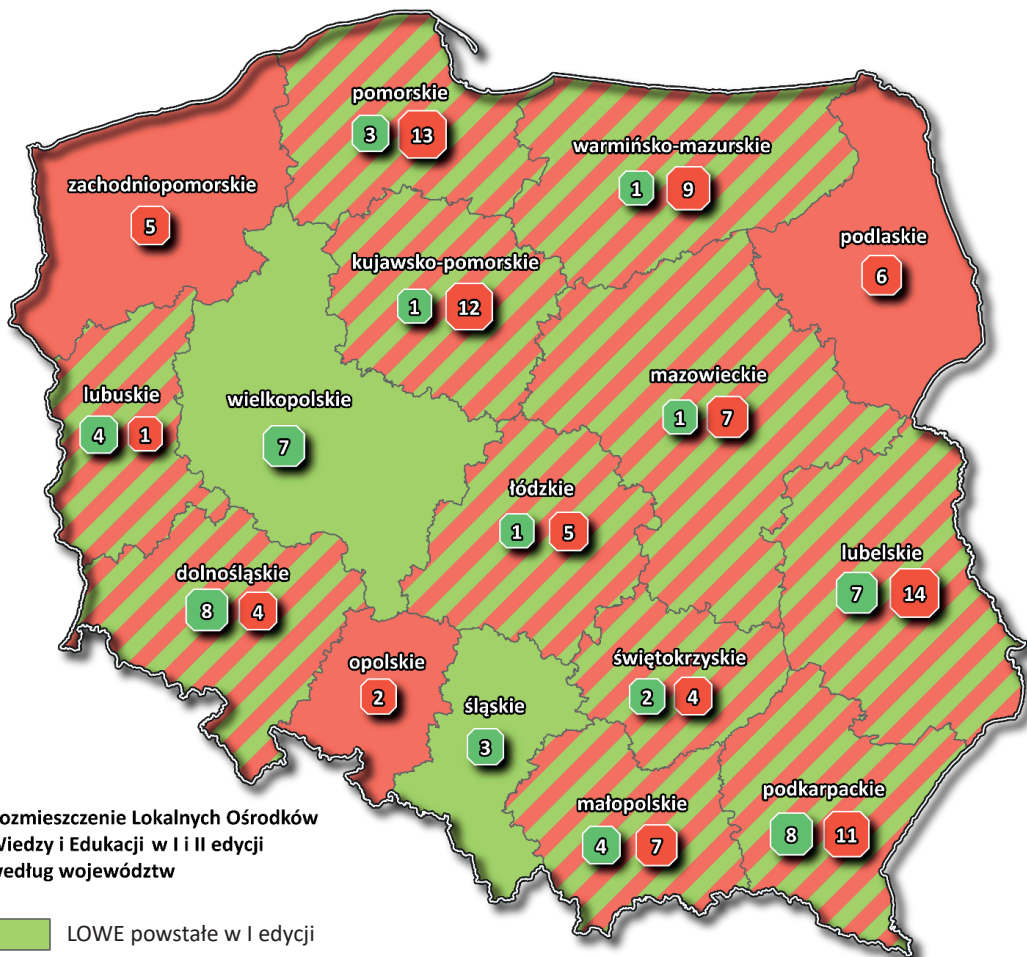
# 33 088

uczestników  
indywidualnych




**Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji wpłynęły na realizację celu PO WER z zakresu uczenia się przez całe życie** przede wszystkim poprzez zakorzenianie edukacji osób dorosłych w różnego rodzaju zasobach społeczności lokalnych (w tym intelektualnych, infrastrukturalnych, kulturowych) oraz rozwijanie umiejętności uniwersalnych. Istotnym osiągnięciem było również umożliwienie uczestnikom uczenia się od siebie nawzajem (korzystanie z wiedzy i doświadczeń innych uczestników LOWE).



Dodatkowo należy **wysoko ocenić trafność doboru gmin w LOWE**, ponieważ w dużej części Grantobiorcami zostawały mniejsze placówki, bardzo często usytuowane na obszarach defaworyzowanych (w szczególności na obszarach wiejskich), w społecznościach, które potrzebowały tego rodzaju oferty, a wcześniej nie miały środków finansowanych na realizację usług z zakresu edukacji dorosłych.

# Liczba miejscowości w których uruchomiono LOWE w edycjach 2017-2018 oraz 2020-2021



Rozmieszczenie Lokalnych Ośrodków  
Wiedzy i Edukacji w I i II edycji  
według województw

-  LOWE powstałe w I edycji
-  LOWE powstałe w II edycji
-  LOWE powstałe w I i II edycji

-  liczba LOWE powstałych w I edycji
-  liczba LOWE powstałych w II edycji

Wsparcie w ramach LOWE w całej Polsce uzyskało **33 088 osób** (uczestników indywidualnych), z czego zdecydowaną większość stanowiły kobiety (76%). Największą liczbę uczestników LOWE zidentyfikowano na obszarze województwa lubelskiego (15,51%) oraz podkarpackiego (14,76%) tj. na obszarze makroregionu Polski Wschodniej. Biorąc pod uwagę uczestników LOWE – w zdecydowanym stopniu **dominowali mieszkańcy obszarów wiejskich** (71,2%). Zdecydowanie największy odsetek uczestników LOWE stanowiły **osoby powyżej 60 roku życia** (21%). Z oferty LOWE najczęściej korzystały osoby z wykształceniem ponadgimnazjalnym (38,5%) oraz wyższym (35%). Z kolei najniższy odsetek uczestników charakteryzował osoby z najniższym poziomem wykształcenia (poniżej podstawowego) – poniżej 1% wszystkich uczestników.

Badanie potwierdziło, że **aktualny model LOWE zawiera wszystkie najważniejsze elementy i nie powinien być zmieniany**, ani nadmiernie ograniczany czy rozbudowywany, ponieważ jego główną zaletą jest **elastyczność**. Dzięki temu, że model daje **szerokie możliwości tworzenia oferty wsparcia i zapewnia swobodę działania** poszczególnym podmiotom, wsparcie może być dostosowane do potrzeb lokalnych i na bieżąco modyfikowane. Model tworzył spójną całość, w której każdy element był użyteczny.

Opracowane **procedury grantowe gwarantowały właściwe wydatkowanie środków** i umożliwiały rozliczenie projektów na podstawie osiągniętych rezultatów.



Programy wdrażane przez LOWE miały głównie **charakter popytowy**, ponieważ ofertę przygotowywano na podstawie diagnozy potrzeb mieszkańców danej społeczności. Oferta ta była również **elastycznie modyfikowana w celu dostosowywania jej do zmian potrzeb uczestników**. W związku z czym wysoko należy ocenić dostosowanie oferty LOWE do potrzeb mieszkańców. Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji to przede wszystkim **innowacyjny model działania**, który umożliwia wykorzystanie potencjału placówek i partnerów lokalnych, jako miejsca nabywania umiejętności uniwersalnych oraz kompetencji zawodowych. Narzędzia oraz metody wykorzystywane przez kadrę LOWE charakteryzowały się bardzo wysoką atrakcyjnością i innowacyjnością.

# Problemy i wyzwania LOWE



Idea LOWE wciąż pozostaje słabo rozpowszechniona, dlatego zmiana profilu uczenia się opierającego się głównie o wymianę wiedzy oraz umiejętności pomiędzy uczestnikami, znajduje się wciąż na dość niskim poziomie. Do tej pory w odniesieniu do edukacji osób dorosłych skupiano się bowiem nie na elastycznych formach uczenia się oraz rozwijaniu umiejętności uniwersalnych (ogólnych), ale na kształceniu ustawicznym oraz rozwijaniu umiejętności zawodowych.



Bardzo ważne jest to, aby proces diagnostyczny realizowany był w sposób systematyczny, ponieważ zapotrzebowanie środowiska lokalnego na konkretne formy wsparcia ulega ciągłym zmianom. W tym kontekście, ponownie, podkreślono duże znaczenie elastyczności LOWE (zarówno pod kątem merytorycznym, jak i formalno-prawnym), które umożliwia bieżące dokonywanie zmian w ich ofercie.



Ze względu na ograniczone środki samorządów, w okresie trwałości projektu niektóre podmioty musiały ograniczyć realizowane działania, a wiele z nich po zakończeniu tego okresu zawieszało je całkowicie.



Bardzo ważne jest wykorzystanie potencjału, który tkwi w dotychczas nawiązanych partnerstwach – mimo, że projekt się zakończył, wiele podmiotów kontynuuje swoją działalność oraz współpracę nawiązaną w ramach LOWE.



Ponadto istotne jest uświadomienie szkołom oraz organom prowadzącym tego, w jaki sposób należy dobierać partnerów, że decyzja ta powinna wynikać z przeprowadzonej diagnozy. Zdarzało się bowiem, że niektóre LOWE weszły w partnerstwo z podmiotami, które przestały angażować się w realizację działań po okresie finansowania Ośrodka w ramach projektu (nie kontynuowały współpracy w okresie trwałości).

# Rekomendacje

Rekomenduje się kontynuację rozpoczętych działań na poziomie regionalnym z zachowaniem stosowania elastyczności pod względem doboru treści oraz metod i form edukacji stosowanych w ramach oferty LOWE.

Rekomenduje się zachowanie finansowania LOWE w formie grantów.

Rekomenduje się utrzymanie innowacyjnego charakteru LOWE. Wdrożenie innowacyjnego modelu LOWE powinno być wspierane w ramach programu działań koordynowanych przez MEiN.

Zaleca się intensyfikację działań o charakterze marketingowym, w celu zwiększenia świadomości społecznej nt. funkcjonowania takich podmiotów jak LOWE. Ponadto rekomenduje się zobowiązanie placówek pełniących funkcje LOWE do upowszechnienia efektów LOWE (wraz z wypracowanymi narzędziami) w domenie publicznej. Umożliwi to pokazanie rezultatów LOWE w środowisku lokalnym, a także wykorzystanie wzorców/ dobrych praktyk przez inne ośrodki, czy nawiązanie ogólnopolskiej współpracy ośrodków.



## Rekomendacje

Rekomenduje się utrzymanie konieczności realizacji diagnozy potrzeb społeczności lokalnej (potencjalnych uczestników LOWE) ze względu na możliwość kodyfikacji i dostosowania treści oferty do rzeczywistych potrzeb mieszkańców.

Zaleca się wsparcie LOWE w zakresie pozyskiwania środków na działania szkoleniowe/doradcze mające na celu pozyskanie finansowania po zakończeniu udziału w projekcie.  
Rekomenduje się przeprowadzenie analizy w zakresie trwałego finansowania LOWE.

Rekomenduje się wsparcie LOWE w działaniach mających na celu utrzymanie i dalszą rozbudowę sieci współpracy oraz w działaniach służących identyfikowaniu tych instytucji oraz organizacji, które rozumieją partnerstwo w odpowiedni sposób i są w stanie w pełni się w nie zaangażować.



Ministerstwo  
Edukacji i Nauki

